

Årsmelding for 2013

Innhold

Kort om Husleietvistutvalget s 2

Målsettinger - etikk s 3

Strategi s 4

Evaluering av HTU s 5

Statistikk s 6

Tjenesteyting - veiledning – megling – avgjørelser s 8

Organisasjon s 9

De partsoppnevnte utvalgene s 10

Personalpolitikk - likestilling s 11

Regnskap s 14

Kort om Husleietvistutvalget

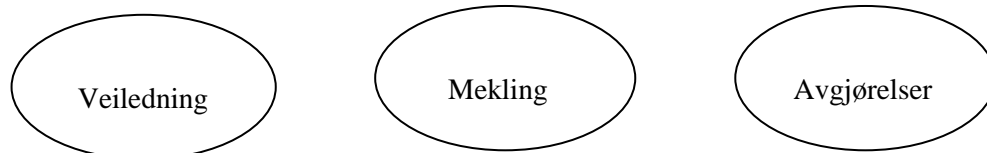
Husleietvistutvalget (HTU) er et domstolslignende tvisteløsningsorgan som behandler tvister som gjelder utleie av bolig.

HTU er en statlig etat under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Vi har kontorer i Oslo, Bergen og Trondheim og dekker fylkene Oslo, Akershus, Hordaland, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Erfaring viser at det er i områder med størst press på bolig- og leiemarkedet at de fleste tvistene oppstår.

Økningen i saksmengden de senere år viser at det er et stort behov for tvisteløsning på dette området. (Se figuren på s 6). Husleie scorer nest høyest på Forbrukerrådets oversikt over områder med stor forbrukermisnøye.

HTU ønsker å bidra til at konflikten kan løses så tidlig som mulig. I tillegg til å tilby mekling og å fatte avgjørelser, legger vi stadig større vekt på å gi god veiledning.

Ofte skyldes uenigheten at partene ikke er kjent med hvilke rettigheter og plikter som følger av husleieloven. God veiledning – på et tidlig tidspunkt - kan forhindre mange tvister.

Når tvisten er oppstått, forsøker HTU å få til mekling mellom partene, slik at saken kan bli forlikt.

I 2013 gjennomførte Vista Analyse på oppdrag fra KMD en evaluering av tvisteløsningen i HTU sammenholdt med behandlingen i forliksrådet.

I HTU blir sakene avgjort av et utvalg på tre personer, en nøytral saksleder og to utvalgsmedlemmer fra leietaker- og utleiersiden med god kjennskap til leiemarkedet. Sakslederen – og mange av utvalgsmedlemmene - er jurister med husleierett som spesialområde. Det er derfor ikke overraskende at analysen viser at partenes rettssikkerhet er bedre ivaretatt i HTU enn i forliksrådet. HTU gir også informasjon og veiledning til publikum fra hele landet og har en langt høyere forliksprosent. På HTUs nettsider www.htu.no kan man blant annet søke seg frem til avgjørelser i tidligere saker.

Analysen viser at den største fordelene med HTU ligger i at langt flere saker blir behandlet i HTU enn om disse sakene skulle vært henvist til forliksrådet. (Lavterskeeffekten). Av de sakene som er behandlet av HTU eller av forliksrådet, er det svært få som går videre til tingretten. Det er liten tvil om at mange skygger unna ordinær domstolsbehandling av frykt for store sakskostnader og lang behandlingstid. Det at det finnes et velfungerende lavterskeltilbud for tvisteløsning, vil kunne øke tilbudet av private utleieleiligheter i pressområdene.

Se nærmere om analysen på s 5.

Stein Stavrum
direktør

Målsettinger for Husleietvistutvalget

Husleietvistutvalget arbeider innenfor den overordnede målsettingen for regjeringens bolig- og bygningspolitikk - **at alle skal kunne bo godt og trygt**

Hovedmål for Husleietvistutvalget:

Rask, rimelig og kompetent behandling av husleietvister

Husleietvistutvalget skal sikre partene mulighet til å ivareta sine interesser ved å tilby rask, rimelig og kompetent behandling av tvister som gjelder leie av bolig.

Omkostningene ved å få en sak prøvd ved de ordinære domstolene, vil ofte være så store og uoversiktlige for partene at mange unnlater å forfølge sine rettmessige interesser/ få saken sin prøvd. Dette er særlig uheldig i tvister som gjelder leie av bolig, hvor lovgiver har regulert rettsforholdet mellom partene med tanke på å etablere en trygg og forutsigbar boligsituasjon, og hvor partenes avtalefrihet er sterkt begrenset.

Husleietvistutvalget skal være et lavterskeltilbud for tvisteløsning med kort saksbehandlingstid og lave saksomkostninger, men med høy kompetanse innenfor saksområdet.

I saker hvor leieforholdet skal fortsette, vil en omforent løsning skape et bedre grunnlag for det fremtidige samarbeidet mellom partene.

Delmål:

Tilby mekling

Rimelig behandling

Rask behandling

Kompetent behandling

Etikk

De etiske retningslinjene for statstjenesten, som er utarbeidet av Fornyings- og administrasjonsdepartementet, er lagt til grunn for HTUs virksomhet.

Det er særlig viktig at HTU ivaretar sin nøytralitet i veilederrollen, fordi saken som ligger til grunn for henvendelsen, kan munne ut i en klage som senere skal avgjøres av HTU.

Strategi

HOVEDSTRATEGIER

→ HTU SKAL VÆRE ET LAVTERSKELTILBUD

Omkostningene ved ordinær domstolsbehandling vil ofte være så store og uoversiktlige for partene, at mange unnlater å få saken sin prøvd eller å forfølge sine rettmessige interesser.

Gjennom rask, rimelig og kompetent behandling, skal HTU etablere et lavterskel tvisteløsningstilbud for saker som gjelder leie av bolig.

→ HTU SKAL BIDRA TIL AT KONFLIKTENE KAN LØSES SÅ TIDLIG SOM MULIG

Jo lenger konflikten pågår jo større er sjansen for at ”frontene” låser seg og at konflikten eskaleres med hensyn til konfliktnivå og ressursbruk.

Gjennom prioritering av informasjon, veiledning og megling, skal HTU stimulere til at konflikter om leiespørsmål kan løses på et tidligst mulig tidspunkt.

→ HTU SKAL UTVIKLE SEG TIL ET KOMPETANSESENTER FOR HUSLEIESPØRSMÅL

Den informasjonen HTU får i forbindelse med tvistebehandling og forespørsler fra publikum, gir HTU en løpende informasjon om hvordan utleiemarkedet fungerer.

Gjennom bevisst og systematisk innsamling av informasjon om leiemarkedet og leiespørsmål, skal HTU opparbeide en kompetanse som er interessant også for KRD og andre aktører.

DELSTRATEGIER

→ INFORMASJONS- OG MEDIASTRATEGI

Publikums kjennskap til HTUs tvisteløsningstilbud vil i stor grad være avhengig av at andre aktører formidler informasjon om HTU.

HTU skal aktivt medvirke til at aktuelle instanser og samarbeidsparter gir god informasjon med tydelige henvisninger og lenker til HTU.

HTU skal prioritere videreutvikling av egne hjemmesider i eget informasjonsarbeide.

Det er utarbeidet en egen strategi for informasjon og kommunikasjon med HTUs målgrupper.

→ IKT – STRATEGI («konfeksjonssøm ikke skreddersøm»)

HTU skal anskaffe ferdigutviklede IKT-systemer ("hyllevare"):

- fra seriøse leverandører
- som har mange brukere og er gjennomprøvde
- hvor rimelige krav til IT-sikkerhet er ivaretatt

Evaluering av Husleietvistutvalget

En fersk analyse viser at brukerne er svært godt fornøyd med Husleietvistutvalgets tjenester, og at utvalget bidrar til å øke rettssikkerheten i husleietvister.

På oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet ble det i 2013 foretatt en samfunnsøkonomisk analyse av Husleietvistutvalget (HTU). Analysen ble utført av Vista Analyse AS.

Analysen har sammenlignet tvisteløsningen i HTU med den alternative måten å behandle slike tvister, gjennom forliksråd og de ordinære domstolene.

Rapporten konkluderer med at den samfunnsøkonomiske verdien av HTU bl a ligger i at utvalget behandler flere husleietvister, og at saksbehandlingen er grundigere og bedre enn i forliksrådet.

HTU behandler flere tvister og fungerer som et lavterskeltilbud

Flere bringer inn saker for HTU enn for forliksrådet. HTU behandler dessuten alle saker uavhengig av kompleksitet, mens forliksrådet innstiller behandlingen av mange saker.

HTU har høy kompetanse på husleierett

Rapporten påpeker at det forhold at HTUs avgjørelser gis en grundig juridisk begrunnelse, og at det deltar partsrepresentanter både fra utleier- og leietakersiden, gjør det lettere for partene å slå seg til ro med avgjørelsen enn etter den mer summariske behandlingen i forliksrådet.

Partenes tidsbruk er en viktig del av den samfunnsøkonomiske kostnaden

En stor del av den samfunnsøkonomiske kostnaden knyttet til tvisteløsningen ligger i partenes tidsbruk. Denne kostnaden er uavhengig av om sakene behandles av HTU eller av forliksrådet.

Nytteverdien av HTU er vanskelig å beregne i kroner og øre

Den samfunnsøkonomiske nytteverdien av HTU ligger bl a i økt rettssikkerhet, at flere husleietvister blir behandlet, i informasjons- og veiledningsvirksomheten mv. Nyttens av HTU kan sammenfattes som et mer velfungerende leiemarked, en nytteverdi forskerne ikke har funnet det faglig forsvarlig å beregne i kroner og øre. En uløst konflikt innebærer også menneskelige påkjenninger som det er enda vanskeligere å sette en kroneverdi på. Det er imidlertid beregnet at den samlede nytteverdien (ikke prissatte nytteeffekter) må være minst 24,8 mill for at tvisteløsning gjennom HTU skal være samfunnsøkonomisk lønnsom.

Forslag til forbedringer av HTUs tilbud

Rapporten inneholder flere forslag til endringer i HTUs arbeidsmåte, og vil være et godt utgangspunkt for videre arbeid med å utvikle og forbedre HTUs tilbud.

Hele rapporten ligger på HTUs hjemmeside www.htu.no

Statistikk

Det har vært en sterk økning i antall tvistesaker som behandles av Husleietvistutvalget, se figuren nedenfor.

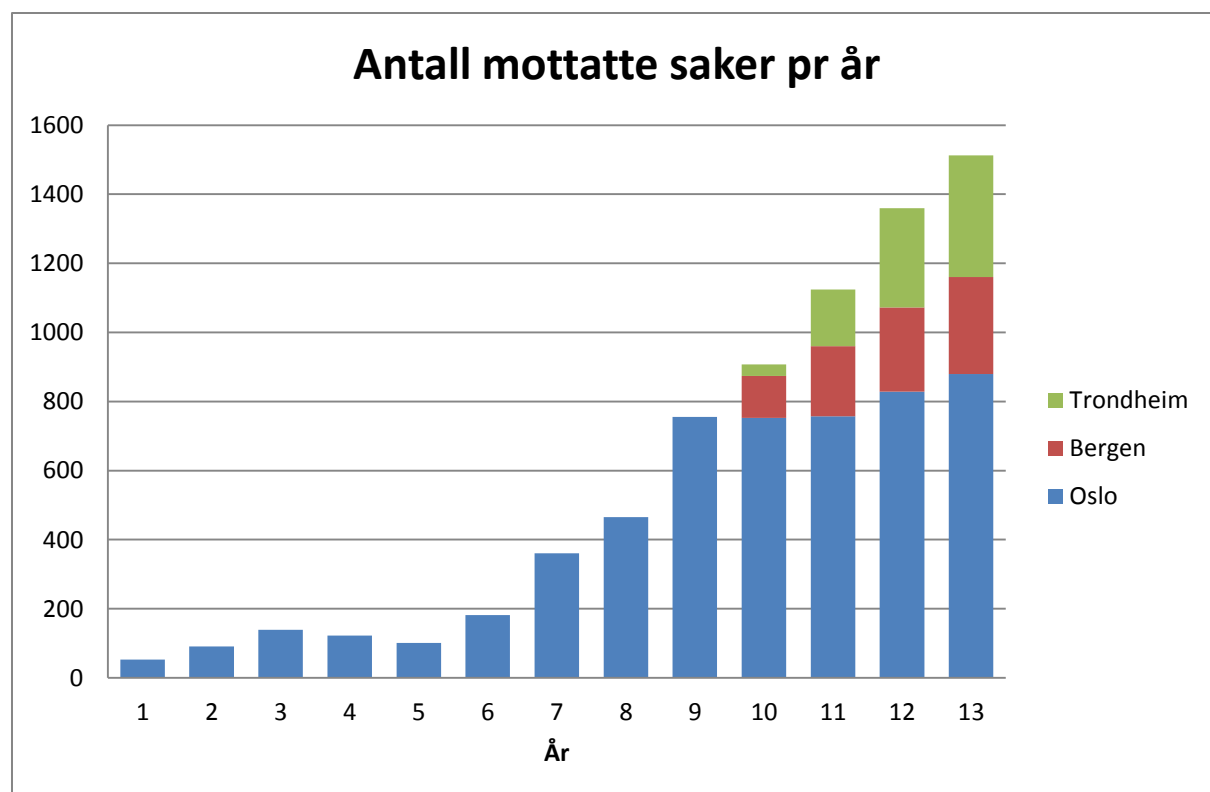
I tillegg til å behandle konkrete tvistesaker, gir Husleietvistutvalgets kontorer generell veiledning ved forespørsler fra publikum via brev, e-post, telefoner og personlig fremmøte. Slike henvendelser kommer fra hele landet. For publikum i de distriktene hvor det er opprettet husleietvistutvalg, gis det også bistand til oppsetting av klage og tilsvær.

Mottatte klager

Antall mottatte klager økte med 11% i 2013. (Fra 1.360 til 1.513). Det var en økning ved alle kontorer.

Utvikling i sakstall 2001 – 2013

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Saker	53	91	139	122	101	182	361	465	755	907	1124	1360	1513

Sakstype fordelt på kontor (én sak kan inneholde flere sakstyper)

	HTU	Oslo og Akershus	Bergen	Trondheim
Oppsigelse og heving	142	81	25	36
Erstatning	884	607	130	147
Skyldig leie	864	471	174	219
Fastsetting av leie	73	47	10	16
Irregulært depositum	97	46	25	26
Leiegaranti	19	18	0	1
Annet	20	3	7	10

Erstatningssaker har nå blitt den største sakstypen på landsbasis. De fleste erstatningssakene gjelder utleiers krav om erstatning for manglende rengjøring og for skader på leiligheten etter avsluttet leieforhold.

Saksbehandlingstid

	2012	2013
Alle saker	12,9 uker	13,4 uker

	2012	2013
Avgjørelser – total behandlingstid	15,0 uker	16,7 uker
- « - intern saksbehandling	4,5 uker	5,4 uker
Forlik	11,5 uker	9,1 uker

”Total behandlingstid” er tiden fra saksbehandlingsgebyret er innbetalt til forlik eller avgjørelse foreligger. Tid i forbindelse med forkynning av klagen (via post eller stevnevitnet), svarfrister, utveksling av prosesskriv mv. inngår. I mange av sakene som avgjøres av utvalget, har det først vært gjennomført mekling som også inngår i den totale behandlingstiden.

”Intern saksbehandling” gjelder behandlingstiden etter at partene har avsluttet sin prosessveksling og eventuell mekling er avviklet uten resultat. Dette er den delen av behandlingstiden som HTU selv har fullt herredømme over.

Det har en svak nedgang i behandlingstiden for forlik og en svak økning i behandlingstiden for avgjørelser (vedtak). I 2012 var det imidlertid en sterk nedgang i behandlingstiden for avgjørelser.

Tjenesteyting

Husleietvistutvalget kan

- gi veiledning til publikum
- mekle mellom partene
- avgjøre tvister som gjelder leie av bolig

HTU får henvendelser fra hele landet og kan gi generell veiledning til publikum. Når det gjelder mekling og avgjørelser, er det en forutsetning av det gjelder et leieforhold på et sted der det er opprettet husleietvistutvalg. Videre er det en forutsetning at tvisten dreier seg om leie av bolig. Tvister om leie av næringslokaler faller utenfor HTUs virkeområde.

Den som ønsker å få rettslig prøvet en tvist om leie av bolig i Oslo, Akershus, Hordaland, Sør- og Nord-Trøndelag, må sende klagen til Husleietvistutvalget, ikke til det lokale forlikrådet.

- veiledning

HTU kan gi generell veiledning, men kan ikke gi rettsråd i den enkelte sak på samme måte som advokater og andre rettsjelpere. HTU må opptre nøytralt. Ofte vil tvisten, som ligger til grunn for henvendelsen, kunne ut i en klage som skal avgjøres av utvalget.

HTUs hjemmesider inneholder generell veiledning. Vi legger også ut avgjørelsene i anonymisert form. Mulighetene for å finne frem til tidligere avgjørelser på ulike områder, er blitt vesentlig forbedret gjennom flere søkefunksjoner.

Brosjyren ”Krangel i husleieforholdet?” er distribuert til en rekke etater og samarbeidspartnere. Brosjyren er oversatt til engelsk, spansk, arabisk, somali, farsi og urdu. Videre har KMD utarbeidet en brosjyreserie på 14 informasjonshefter som fordeles blant annet gjennom HTU.

HTU får en rekke henvendelser på telefon, e-post og brev, samt ved personlig oppmøte. De som har behov for bistand til å sette opp klage eller tilsvare, kan møte opp på HTUs kontor og få hjelp til dette. Det legges opp til at flest mulig skal kunne fremme saken sin for HTU uten bistand av advokat.

- mekling

HTU legger stor vekt på mekling som konfliktløsningsmetode. I saker hvor det kommer tilsvare fra innklagede, får partene alltid tilbud om mekling. Mange ønsker mekling. Meklingen gjennomføres ved at partene møter personlig og får bistand av en profesjonell mekler. Partene kan også møte med medhjelpere, for eksempel advokat.

Mekler er enten en tvisteløser ansatt i HTU (jurist med dommerkompetanse) eller en privatpraktiserende advokat som er godkjent som advokatmekler. Meklingen gjennomføres som såkalt interessebasert mekling hvor det under meklingen kan bli avholdt flere sær møter med hver av partene.

HTU har en høy forlikprosent og i 2013 ble det inngått forlik i 69% av de sakene som ble meklet. Partene undertegner da en protokoll som får virkning som en dom.

- avgjørelser

Hvis partene ikke ønsker mekling eller mekling har vært forsøkt uten at det er inngått forlik, går saken til avgjørelse. Det samme er tilfellet hvis innklagede ikke har svart på klagen.

Saken blir da avgjort av et utvalg bestående av en saksleder fra HTU (jurist med dommerkompetanse) og to partsrepresentanter fra et utvalg oppnevnt av Kommunal- og regionaldepartementet. (Se under ”De partsoppnevnte utvalgene” på s 10 og 11).

Avgjørelsen fattes som hovedregel på bakgrunn av det skriftlige materialet som foreligger. Utvalget kan imidlertid foreta befarung, innkalle partene, sakkyndige eller vitner til muntlig eller skriftlig forklaring. I saker om leiefastsettelse er det vanlig at det foretas befarung i leiligheten. I oppsigelses-saker gis partene alltid anledning til å gi muntlig uttalelse overfor det utvalget som skal avgjøre saken i felles møte (partsmøte).

Partene kan bringe HTUs avgjørelser inn for tingretten innen én måned. Svært få avgjørelser blir brakt inn for tingretten. (1,3 % i 2013). Hvis avgjørelsen ikke bringes videre, får den samme virkning som en dom og kan fullbyrdes etter reglene for dommer.

Rettskraftige avgjørelser legges ut på HTUs hjemmeside etter at de er anonymisert. Lovdata og Gyldendal Rettsdata publiserer også HTUs avgjørelser.

Organisasjon

Husleietvistutvalget er en egen etat under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

HTU ledes av en direktør som også leder Oslo-kontoret. Kontorene i Bergen og Trondheim har hver sin leder som også har funksjon som tvisteløser. De fleste tilsatte er jurister, 8 i tvisteløserstilling.

Dessuten engasjeres jus-studenter på timebasis. HTU har ikke lærlinger og ingen lærefag anses aktuelle. Vi har imidlertid tilbudt praksisplass både på administrativ og juridisk side.

Ansatte (per 1. oktober)	HTU samlet		Oslo		Bergen		Trondheim	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
	23	26	15	15	4	4	4	7

Oversikten er inklusive jus-studenter som arbeider på timebasis.

Det er inngått avtale med fire advokatfirmaer om utføring av meklingsoppdrag og annen juridisk bistand. Advokater ved disse kontorene engasjeres som meklere og saksledere i enkeltsaker.

De partsoppnevnte utvalgene

Kommunal- og moderniseringsdepartementet oppnevner utvalgsmedlemmer til de tre utvalgene etter forslag fra organisasjoner som representerer leiere og utleiere på de aktuelle stedene. Det enkelte utvalgsmedlem har et fritt mandat i forhold til den organisasjonen som har oppnevnt representanten.

- Oslo og Akershus

Representanter oppnevnt etter forslag Leieboerforeningen:

Ola Fæhn
Mette Thorne Lothe
Christian Hellevang
Christina Moestue
Knut Helland-Hansen
Trond Walmsnæss Wehn
Lisbet Bjone
Tanja Charlotte Øistad

Representanter oppnevnt etter forslag fra Huseiernes Landsforbund

Bente Bendixen
Geir Engebraaten
Benedicte Wien
Reidun Grodås
Hans Welle-Watne
Tone Krange
Jens-Petter Bull
Bente Furulund

Det avholdes faste utvalgsmøter hver uke. I tillegg innkalles til ekstraordinære møter ved behov. I 2013 ble det avholdt 52 utvalgsmøter.

- Hordaland (Bergen)

Representanter oppnevnt etter forslag fra Leieboerforeningen (i Oslo) og Leie- boerforeningen i Bergen

Christopher Beckham
Sunniva Parelius Folkvord
Katrine Holter
Karl Sivert Skatland
Stig Høisæther
Laila Kjærevik
Cecilie Wallevik
Anette Røsæther

Representanter oppnevnt etter forslag fra Huseiernes Landsforbund og Bergen Huseierforening:

Olaf Bryner
Mona Øvrebø
Monica Bryner
Dorthe Dedekam Schjelderup
Bjørnar Høgset
Anniken Simonsen
Odd Bjørn Solberg
Jørgen Madsen

I 2013 ble det avholdt 14 utvalgsmøter.

- Sør- og Nord-Trøndelag (Trondheim)

Representanter oppnevnt etter forslag fra Leieboerforeningen:

Leif Kristian Solberg
Johan S. Schistad
Cathrine Kvarme Andersen
Terje Svendsen
Morten Aalberg
Kathrine Vangen
Sunniva Rishaug
Kristin Tveit

Representanter oppnevnt etter forslag fra Huseiernes Landsforbund og Norsk Huseierforening:

Monica Eidem
Heidi Nergård
Kyrre Osmundsen
Gard S. G. Lyng
Ingunn Kjelstad
Roy Gunnar Johansen
Sigve Seime Stokka
Mona Ødegård

I 2013 ble det avholdt 30 utvalgsmøter.

Målbruk

Det er i 2013 utviklet et tilnærmet fullt nynorskspeil på HTUs nettsider. Målsettingen er at all informasjon og generelle opplysninger skal være tilgjengelig i begge målformer.

Personalpolitikk

HTU legger vekt på å oppfylle statlige målsettinger om et inkluderende arbeidsliv preget av mangfold.

Mangfold - integrering

I alle stillingsutlysninger blir det opplyst om at staten er opptatt av mangfold og at alle kvalifiserte kandidater oppfordres til å søke uavhengig av alder, funksjonshemming, etnisk bakgrunn m.v.

HTUs kontorer i Oslo, Bergen og Trondheim har alle god tilgjengelighet for funksjonshemmede.

Likestilling

Redegjørelse for arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering

1) Som arbeidsgiver

Kjønn

- Frem til 2007 hadde det bare vært tilsatt kvinner i Husleietvistutvalget og det var også bare engasjert kvinner som eksterne meklere. Per 1. oktober 2013 var det tilsatt 16 kvinner og 10 menn. Det er inngått rammeavtale med 4 advokatkontorer hvor 3 kvinnelige og 2 mannlige advokater tildeles meklingsoppdrag m.v.
- Likestillingsrapporten viser at det ikke er noen betydelig forskjell i lønn mellom kvinner og menn på samme stillingsnivå.
- Totalt i virksomheten har kvinner lavere lønn enn menn. Dette skyldes at direktør og ledere av regionkontorene er menn.
- All deltid er etter ønske fra arbeidstaker.

Det er ikke gjennomført spesielle tiltak på likestillingsområdet i 2013.

Funksjonsnedsettelse

Ingen ansatte har vesentlig funksjonsnedsettelse.

Etnisitet, religion mv.

Det vurderes ikke å være behov for særskilte tiltak for å oppnå like muligheter når det gjelder etnisitet, religion mv.

2) Som offentlig myndighet

Husleielovens § 1-8 inneholder bestemmelser om forbud mot diskriminering ved utleie av husrom.

Funksjonsnedsettelse

Tilgjengeligheten til HTUs kontorer for personer med nedsatt funksjonsevne anses tilfredsstillende.

Etnisitet /språk

Særlig blant leietakerne er det en stor gruppe fremmedspråklige som kan ha språkproblemer og problemer med å uttrykke seg skriftlig overfor offentlige myndigheter.

Gjennomførte tiltak:

- HTUs brosjyre er oversatt til 6 fremmedspråk (engelsk, spansk, arabisk, somali, farsi og urdu)
- på HTUs nye hjemmesider er det henvisning til informasjon på de 6 ovennevnte fremmedspråkene
- partene tilbys hjelp til å skrive ned klage eller tilsvare ved oppmøte på HTUs kontorer
- under meklingsmøter rekvirerer HTU ved behov tolkehjelp som betales av HTU.

Likestillingsrapport

		Deltid 1)		Midl. 2) ansettelse		Foreldre- 3) permisjon		Legemeldt sykefravær	
		M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%
Totalt i virksomheten	I år	0	33	0	13	-	69	0,3	0,7
	I fjor	0	8	2	8	25	75	0,2	0,3

- 1) Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid, ekskl. timelønne
- 2) Andelen av hvert kjønn som har midlertidig stilling, ekskl. timelønne
- 3) Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn

		Kjønnsbalanse			Lønn (1.000 kroner) 1)	
		M%	K%	Antall	M	K
Totalt i virksomheten	I år	42	58	24	59	42
	I fjor	41	59	22	54	42
Direktør	I år	100	0	1	83	-
	I fjor	100	0	1	80	-
Mellomledere (avdelingsledere)	I år	100	0	2	68	-
	I fjor	100	0	2	67	-
Tvisteløser	I år	60	40	5	61	60
	I fjor	50	50	6	58	56
Saksbehandlere	I år	2	80	12	36	39
	I fjor	25	75	12	34	37
Timelønne 2)	I år	50	50	4	30	30
	I fjor	0	100	1	30	30

- 1) Månedsfortjeneste per heltidsekivalent
- 2) Jus-studenter

Det ble i 2013 gjennomført lederopplæring i regi av AFFs ledelsesprogram «Samspill og ledelse» for tre tilsatte med lederoppgaver, én kvinne og to menn.

Resultatregnskap

		2013	2012	2011
	Note	Kroner	Kroner	Kroner
Inntekter				
Gebyrinntekter	1	-1 119 246	-1 043 670	-872 870
Refusjon fødsels- og sykepenger		<u>-580 128</u>	<u>-569 435</u>	<u>-768 501</u>
SUM inntekter/refusjoner		<u>-1 699 374</u>	<u>-1 613 105</u>	<u>-1 641 371</u>
Gebyrinntekter og refusjoner				
(overført staten)		<u>-1 699 374</u>	<u>-1 613 105</u>	<u>-1 641 371</u>
Administrasjonsutgifter				
Lønn og godtgjørelse	2	15 476 072	14 255 186	13 146 576
Varer og tjenester	3	<u>8 109 407</u>	<u>8 200 524</u>	<u>6 746 774</u>
SUM administrasjonsutgifter		<u>23 585 479</u>	<u>22 455 710</u>	<u>19 893 350</u>
Administrasjonsutgifter				
(dekket av staten)		<u>23 585 479</u>	<u>-22 455 710</u>	<u>-19 893 350</u>
Resultat		21 886 105	20 842 605	18 251 979

Noter til regnskapet

Note 1 Gebyrinntekter

Før saken tas til behandling, må klager innbetale et gebyr på kr. 860.

Note 2 Lønn og godtgjørelse

	2013	2012	2011
	kroner	kroner	kroner
Faste stillinger	10 987 735	9 585 277	8 409 120
Deltidsstillinger og vikarer	1 310 640	1 865 309	2 168 001
Arbeidsgiveravgift	1 824 571	1 684 792	1 537 135
Arbeidsgivers pensjonsinnskudd	1 353 126	1 119 808	1 032 320
Sum lønn og godtgjørelse	15 476 072	14 255 186	13 146 576

Note 3 Varer og tjenester	2013	2012	2011
	kroner	kroner	kroner
Maskiner, inventar, utstyr	275 341	854 433	565 459
Forbruksmateriell	230 791	318 552	310 839
Reiseutgifter	557 270	627 852	758 152
Andre personalutgifter	16 380	15 416	26 383
Markedsføring	64 375	99 099	37 749
Andre kontorutgifter	1 858 363	1 445 211	885 861
Sakkyndig bistand	2 229 292	2 028 485	2 284 422
Leie kontorlokaler	2 877 595	2 811 475	1 877 909
Sum varer og tjenester	8 109 407	8 200 524	6 746 774

Oslo, 3. februar 2014